

Ugradert

-

Beitelag i Hedmark og Oppland

Deres ref:

Vår ref: 2012/150260

Dato: 09.07.2012

Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

OBSERVASJONSSONER FOR OVERVÅKNING AV RADIOAKTIVITET I LEVENDE DYR I HEDMARK OG OPPLAND I 2012

Mattilsynet har ansvar for å overvåke radioaktivitet i levende dyr og næringsmidler, og setter inn tiltak for å hindre at mat som omsettes har for høye nivåer. Tsjernobylulykken i 1986 medførte utslipp av store mengder radioaktivt materiale til atmosfæren og radioaktivt nedfall i Norge. Utslipet har fortsatt konsekvenser for radioaktivitet i en del utmarksbeiter som var berørt av nedfallet, og gjennom dette i dyr som slaktes og anvendes til mat. Mattilsynet fastsetter derfor vilkår for at dyr som har vært på berørte utmarksbeite kan benyttes til matproduksjon.

Forbud mot å sende dyr til slakt fra observasjonssoner

Forskrift 25. juni 2005 om soneinndeling i forbindelse med nedføring pga. radioaktivitet, fastsatt av Landbruks- og Matdepartementet, fastsetter forbud mot å levere dyr til slakt fra observasjonssoner. Mattilsynet, Regionkontoret for Hedmark og Oppland har fastsatt hvilke områder som er observasjonssoner. Det er dermed heretter ikke tillatt å levere dyr til slakt, etter at de har beitet i disse områdene, inntil området er gjort om til frisone eller tiltakssone. Områdene vil bli omgjort etter målinger av radioaktivitet i dyra ved endt beitesesong. Oversikten over områder som er fastsatt som observasjonssoner med hensyn til radioaktivitet i levende dyr, følger vedlagt. Områder som ikke står på lista over observasjonssoner er frisoner.

Bruk av saltslikkestein med berlinerblått

Tilskudd av saltslikkestein med berlinerblått i beiteperioden på utmark reduserer nivået av radioaktivitet i slaktedyra vesentlig. Dyreholdere som har dyr i beiteområder hvor det har vært benyttet saltslikkestein med berlinerblått, men hvor tiltaket ikke lenger iverksettes, bes om å varsle Mattilsynet - distriktskontoret. En slik driftsendring kan medføre at områder som har vært vurdert som friområder mht. radioaktivitet må vurderes på nytt.

Levendedyrmåling og fastsetting av tiltak

Mattilsynet vil forestå måling av radioaktivitet hos småfe og eventuelt storfe som i løpet av beitesesongen har beitet i utmark i observasjonssonene. I dette arbeidet er vi avhengig av samarbeid med beitelagene og landbruksmyndighetene lokalt. Målingene vil følge samme mønster som tidligere år. Observasjonssonene vil deretter bli endret til tiltakssoner og frisoner. Denne soneinndelingen skal være klar i løpet av september, og dette forutsetter at dyra sankes og stilles til disposisjon for måling. Alle adressater til dette brevet vil bli informert om soneinndelingen når den foreligger. De enkelte beitelagene som blir frigitt eller berørt av nedføringstiltak vil få melding om dette umiddelbart etter målingene, etter hvert som disse blir gjennomført.

Mattilsynet
900000 - Regionkontoret Hedmark og
Oppland

Saksbehandler: Idar H. Aalmen
Tlf: 62 33 14 00
Besøksadresse: Strandsagveien 2
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Husk mottakers navn)

Postadresse: Postboks 383
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

www.mattilsynet.no

De enkelte beitelag som har beitedyr i observasjonssone kan kontakte Mattilsynet – distriktskontoret om ønsket tidspunkt for måling, men den kan ikke foretas før flesteparten av dyra er sanket. Distriktskontorene kan gi nærmere opplysninger om tidspunkt for målingene etter hvert som planene for gjennomføringen tar form. Vi vil så langt det er mulig forsøke å innrette oss etter beitelagenes sanketidspunkter.

I enkelte områder foretas målinger av dyr fra alle besetningene, mens i andre områder vil en måling gjelde for flere besetninger som beiter i samme område. Besetningsmålinger kan spare unødvendig nedfôring, men det krever måling av betydelig flere dyr i hvert beitelag.

For å få et tilstrekkelig nøyaktig resultat er det avgjørende at et tilstrekkelig antall dyr blir målt, og at de er representative for flokken, både med hensyn til aldersfordeling og beitemønster. Antallet dyr som måles bør minimum være:

Flokkstørrelse	Antall dyr til måling
< 10 dyr	3
10 – 25 dyr	5
26 – 50 dyr	6 – 7
51 – 100 dyr	8 – 10
101 – 200 dyr	12 – 14
200 – 400 dyr	15 – 20
> 400 dyr	20

Dyra som tas med til måling bør samles inn fra hele beiteområdet. Dyr i en familiegruppe (søye + lam) vil vanligvis ha et felles beitemønster. Av tvillinglam og lignende er derfor måling av flere dyr unødvendig og lite ønskelig.

Fylkesmannen yter kompensasjon for kostnader forbundet med å stille opp med dyr til måling. En forutsetning for dette er at minimum 10 dyr framstilles til måling. Kravet om kompensasjon skal rettes til Fylkesmannen.

Eventuelle nedfôringstiltak fastsettes fortløpende for den enkelte dyreeier eller gruppe av dyreeiere. Der radioaktivitetsnivået viser seg å være lavt, blir observasjonssonene med slakteforbud opphevet. I områder med høyere radioaktivitetsnivåer blir observasjonssonene omgjort til tiltakssoner som medfører krav om nedfôring før dyra kan sendes til slakt.

Egenerklæring

Mattilsynet har utarbeidet et skjema for egenerklæring som vi ber om at følger med alle leveranser av småfe til slakt. Ved utfylling av skjemaet er det viktig at dyreholder oppgir et navn på beiteområdet eller beitelag hvor slaktedyra har beitet, som er benyttet på tidligere soneinndeling. Skjemaet er vedlagt. Det kan også hentes fra Mattilsynets Internettsider

http://www.mattilsynet.no/skjema/dyr/slakting/egenerklaring_ved_slakting_av_storfe_sau_og_geit_12891 eller fås elektronisk (pr. e-post) ved henvendelse til Mattilsynets distriktskontor.

Sommerovervåking

Det foregår en kontinuerlig overvåking av radioaktivitetsnivåene i melk og dyr i løpet av beitesesongen i regi av Statens strålevern. Informasjon om dette gis gjennom Statens Stråleverns nettsider (www.nrpa.no) Resultatene kan være nyttige i forbindelse med planlegging av sanketidspunktet, slik at forventet nedfôring ikke må strekkes inn i vintersesongen. Tidlig sanking vil dessuten gjerne medføre at dyra unngår nivåøkningen som forårsakes av store sopppforekomster mot slutten av beitesesongen.

Spørsmål om overvåkingen kan rettes til distriktskontorene i Mattilsynet, tlf. 06040.

Adresselister

Mattilsynet har innhentet adresser til beitelagene hos Fylkesmannen, til bruk for utsendelse av dette brevet. Vi ønsker å sende ut informasjon om soneinndelingen pr. e-post, og ber om tilbakemelding med rett e-postadresse til alle som ikke har mottatt dette brevet pr. e-post. Slik tilbakemelding kan gis til Mattilsynet, Regionkontoret for Hedmark og Oppland, e-postadresse: int.rkho@mattilsynet.no.

Med hilsen

Wenche Aamodt Furueth
regiondirektør

Idar H. Aalmen
seniorrådgiver

Vedlegg:

Foreløpig soneinndeling for Hedmark (til adressater i Hedmark)

Foreløpig soneinndeling for Oppland (til adressater i Oppland)

Egenerklæring ved slakting av storfe, sau og geit

Kopi til:

Oppland sau og geit

Hedmark sau og geit

Slakterier og meierier i Hedmark og Oppland

904000 - Distriktskontoret Hedmarken

Fylkesmannen i Oppland

902500 - Distriktskontoret Øst-Hedmark

905500 - Distriktskontoret Gudbrandsdal

104004 - Seksjon animalsk mat

Kommunene i Hedmark og Oppland

901000 - Distriktskontoret Nord-Østerdal

907500 - Distriktskontoret Valdres og Gjøvikregionen

Fylkesmannen i Hedmark